

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิริณีติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๖๖

วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ศาลฎีกา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และ
มาตรา ๒๔๙ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้อยู่ระหว่างการยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย เอกสารประกอบ
และคำร้องเพิ่มเติม เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ เป็นกรณี
ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยและบริวารออกจากที่ดินและอาคารพิพาท ชำระค่าเสียหาย และส่งมอบ
ที่ดินและอาคารพิพาทคืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อย จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลย
ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา และได้แย้งว่า การขออนุญาตฎีกาเป็นกระบวนการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครอง
สิทธิของประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ซึ่งควรใช้สิทธิขอฎีกาได้เสมอ เพราะเป็น
สิทธิที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ รับรองไว้โดยชัดแจ้ง การไม่อนุญาตให้ฎีกาจะต้องเป็นข้อยกเว้น
แต่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘
และมาตรา ๒๔๙ วางหลักการฎีกาไว้ โดยจะฎีกาได้ต่อเมื่อเข้าข้อยกเว้นและได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา
ประกอบกับการที่ศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาจะมีผลทำให้คดีนั้นได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย
มากกว่า เพราะได้รับการพิจารณาทั้งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ส่วนคดีที่ไม่ได้รับอนุญาต
ให้ฎีกาจะได้รับการพิจารณาเพียงศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เท่านั้น เป็นผลทำให้คู่ความในแต่ละคดีได้รับ

ความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกันและเกิดความไม่มั่นคงในกระบวนการยุติธรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ เป็นบทบัญญัติที่ส่งผลให้บุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๗

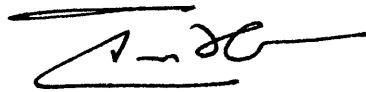
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ มิได้กำหนดความคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนไว้เป็นการเฉพาะ และกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้แสดงเหตุผลประกอบการโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า คดีจึงมีประเด็นให้พิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ กำหนดหลักแห่งความเสมอภาคของบุคคล และห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ความในวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน อันเป็นการกำหนดหลักแห่งความเสมอภาคของบุคคลว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความเท่าเทียมกัน ปัญหาที่จำเลยโต้แย้งในคดีนี้ว่า เดิมในคดีแพ่งการฎีกาใช้ระบบสิทธิโดยกำหนดให้ขึ้นอยู่กับประเภทของคดีและจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาท ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติเปลี่ยนหลักการฎีกาจากระบบสิทธิเป็นระบบอนุญาต โดยระบุเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนการฎีกาไม่สามารถถ่วงกรงคดีที่ไม่เป็นสาระอันควรแก่การวินิจฉัยของศาลฎีกาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเกิดความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น สมควรกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาคดีที่ได้ยื่นฎีกาคดีใดสมควรอนุญาตให้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกา โดยมาตรา ๒๔๔/๑ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด มาตรา ๒๔๗ กำหนดให้การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา การขออนุญาตฎีกาให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาภายในกรอบเวลา มาตรา ๒๔๘ กำหนดให้การพิจารณาและวินิจฉัยคำร้องตามมาตรา ๒๔๗ กระทำโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วย

รองประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาอีกอย่างน้อยสามคน การวินิจฉัยให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก กรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้บังคับตามฝ่ายที่เห็นควรอนุญาตให้ฎีกา และมาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาได้เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย และวรรคสอง กำหนดกรณีปัญหาสำคัญไว้ตามอนุมาตรา (๑) ถึง (๖) ข้อโต้แย้งของจำเลยว่าการขออนุญาตฎีกาเป็นกระบวนการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ซึ่งควรใช้สิทธิขอฎีกาได้เสมอเพราะเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ รับรองไว้โดยชัดแจ้ง การไม่อนุญาตให้ฎีกาจะต้องเป็นข้อยกเว้น แต่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ วางหลักการฎีกาว่าจะฎีกาได้ต่อเมื่อเข้าข้อยกเว้นและได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา นั้น เห็นว่า ระบบฎีกาโดยการได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ไม่ใช่ระบบที่ให้ศาลฎีกาควรอนุญาตให้คู่ความฎีกาได้เป็นหลัก ส่วนการไม่อนุญาตให้ฎีกาเป็นข้อยกเว้น ดังที่จำเลยโต้แย้งแต่เป็นระบบที่ไม่ได้ตัดสิทธิคู่ความไม่ให้นำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาโดยเด็ดขาด คู่ความยังสามารถยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาได้ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย โดยไม่มีการกำหนดเงื่อนไขประเภทคดีหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาท คู่ความสามารถขออนุญาตได้ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกันและอย่างเท่าเทียมกันไม่ทำให้คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้เปรียบหรือเสียเปรียบ เพียงแต่เป็นการกลั่นกรองคดีที่มีความสำคัญขึ้นสู่ศาลฎีกาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ การอนุญาตให้ฎีกาหรือไม่ อยู่ภายใต้การพิจารณาของศาลฎีกาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และข้อที่จำเลยโต้แย้งว่า การที่ศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาจะมีผลทำให้คดีนั้นได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายมากกว่า เพราะจะได้รับการพิจารณาทั้งศาลชั้นต้นศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ส่วนคดีที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาจะได้รับการพิจารณาเพียงศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เท่านั้น เป็นผลทำให้คู่ความในแต่ละคดีได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกันและเกิดความไม่มั่นคงในกระบวนการยุติธรรม นั้น เห็นว่า การกำหนดให้ศาลอุทธรณ์ทำหน้าที่ตรวจสอบทบทวนและกลั่นกรองคำพิพากษาศาลชั้นต้นย่อมมีความเหมาะสมเพียงพอ สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบการพิจารณาพิพากษาคดี คู่ความในคดีที่ศาลชั้นต้นตัดสินชี้ขาดมีสิทธิได้รับการพิจารณาพิพากษาจากศาลลำดับชั้นสูงขึ้นอีกชั้นหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกันตามเขตอำนาจของศาล การขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาไม่ใช่การขออนุญาตให้ศาลฎีกาพิจารณาทบทวนแก้ไขเป็นชั้นที่สาม อย่างไรก็ตาม องค์กรและผู้พิพากษาศาลฎีกาตามมาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง ได้ตรวจสอบและพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของมาตรา ๒๔๙ อย่างละเอียดรอบคอบแล้วจึงมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๒๔๗ มิใช่ไม่ได้ตรวจ

สำนวนพิจารณาคดีเสียเลย ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบการทำงานของศาลฎีกาสามารถวางหลักกฎหมาย
ในคดีสำคัญเพื่อเป็นบรรทัดฐานหรือแนวทางการใช้กฎหมายของศาลล่างในการอำนวยความยุติธรรม
แก่ประชาชนต่อไป อันเป็นหลักประกันความยุติธรรมให้แก่คู่ความว่าจะได้รับการวินิจฉัยด้วยความถูกต้อง
เที่ยงธรรม และรอบคอบ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑ มาตรา ๒๔๗
มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ จึงไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔/๑
มาตรา ๒๔๗ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

(นายจिरินติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ